

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 188
Redakcja otwarta od 12-11-8
Administracja 10-11-8
Prenumerata miesięczna, zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 80 gr.

№ 61

Rok III.

GRODNO

wtorek 2 marca 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm kwadratowy 20 gr. Drobn. za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10 szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Memorjał prasy i wnioski Komisji Teatralnej

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Teatralnej odczytany został memorjał następującej treści:

Niżej podpisani przedstawiciele prasy grodzieńskiej, uświadomionej o mającej się rozważać na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Teatralnej ofercie p. Bronisława Skąpskiego na stanowisko aktora i reżysera w teatrze miejskim, zwracają się do Komisji Teatralnej z oświadczeniem:

1) Uważamy, co niejednokrotnie stwierdzaliśmy na łamach naszych wydawnictw, iż kierownictwo artystyczne i reżyserskie teatru grodzieńskiego, nie mówiąc już o idealnej doskonałości, dalekiem jest od tych wymagań, do jakich upoważnione jest społeczeństwo, dzięki przykładom lat ubiegłych.

2) Winą tego stanu rzeczy jest naszym zdaniem brak artystycznego kierownictwa i wytrwałej, doświadczonej reżyserskiej ręki.

3) Uznajemy, że kandydatem odpowiadającym wszystkim potrzebnym warunkom jest p. Bronisław Skąpski, który jako założyciel i czteroletni kierownik artystyczny literacki oraz główny reżyser sceny grodzieńskiej, wykazał posiadanie wszystkich pożądaných w tym kierunku walorów.

4) Prasa, jako wyraziicielka opinii społecznej, w dalszym ciągu stwierdza, że wyżej wypowiedziane przekonania podziela całe myślenie i interesujące się rozwojem kultury teatralnej społeczeństwo.

5) Będąc uświadomieni o sprzeciwie dyrekcji teatru w tej kwestii jak również o motywach, któremi sprzeciw ten argumentuje, uważamy, że stanowią one jedynie istotę osobistych względów, z absolutnym pominięciem dobra placówki, jak również życzenia dbałej o to części społeczeństwa.

6) Uważamy, że Dyrekcja teatru umiastowionego, a więc prowadzonego za pieniądze społeczne, nie ma prawa rozpatrywać postulatów społecznych pod ciasnym kątem osobistych względów, prywatnych ambicji lub, jak to ma miejsce w danym razie, niczem nieuzasadnionych obaw w stosunku do ewentualnie destrukcyjnych wpływów, jakie rzekomo wyrzeźbił na zespół teatralny wejście do teatru p. Skąpskiego. Argumenty wysunięte przez p. dyr. Rychłowskiego, iż szkodliwy wpływ p. Skąpskiego zmusi go do zrzeczenia się dobrodziejstwa umowy oraz ewentualna groźba podania się do dymisji części zespołu artystycznego, uznajemy jako argumenty ubliżające powadze sprawy, oraz zarówno tym, którzy je wysuwają,

jak i tym wobec których byłyby wysuwane.

Co się tyczy pierwszego argumentu to stwierdzamy, że z jego motywami absolutnie zgodzić się nie niemożemy i niepodporządkowanie osobistych interesów dobru społecznemu będziemy piętnować i zwalczać tak, jak bezwzględnie zwalczylibyśmy p. Skąpskiego, gdyby istnieć obawy o jego wpływ destrukcyjny miały się sprawdzić. Co zaś do drugiego argumentu, to nie możemy uważać go za poważny, artystów bowiem teatru grodzieńskiego należą do Związku, a czyn podobny byłby wystąpieniem przeciwko zasadzie Związku, wobec przyjęcia przez Zarząd Główny p. Skąpskiego. Branie zaś pod uwagę tej ewentualnej groźby mogłoby wytworzyć niebezpieczny precedens na przyszłość w stosunku do innych urzędników Magistratu wszelkich rasortów.

7) Wysuwany przez Dyrekcję argument iż połwa najlepszego sezonu już minęła, wobec czego nie warto myśleć o polepszeniu pozostałego, uważamy za niepoważny, powaga bowiem teatru umiastowionego nie pozwala na traktowanie placówki kulturalnej sezonowo, dorywczo i jedynie z punktu widzenia finansowego — ewentualnego zmniejszenia się frekwencji pod wpływem wiosennej zieloności.

Uważając Komisję Teatralną za ciało, pieczę którego społeczeństwo powierzyło dbałość o rozwój placówki kulturalnej, zwracamy się do niej z niniejszym oświadczeniem, podkreślając nasze jednomyślne stanowisko w tej sprawie, pełni ufności, że komisja Teatralna do sprawy tej ustosunkuje się w myśl powyższych przez nas wyrażonych poglądów, dzięki czemu teatr grodzieński zajmie szlachetne mu artystyczne stanowisko.

Grodno 2 lutego 1926 r.

(—) Ze względu na dobro teatru jako placówki kulturalnej zgadzamy się w zupełności z treścią „Memorjału”

D. Berbecki
red. „Grodner Momentu”.

(—) Ka. L. Sawonilawki
red. „Nowego Życia”

(—) A. Miłobędzki
red. „Nadu. Kurj. Polsk.”

Gen. Berbecki i dyr. Wilkoszewski zaproponowali przyjęcie następującej rezolucji:

„Komisja Teatralna musi stwierdzić, iż dotychczasowe dzyderaty jej, nie były uwzględniane w dostatecznej mierze, gdyż repertuar nie uwzględniał ani potrzeb szkolnictwa

ani wojskowości ani też potrzeb kulturalnego społeczeństwa polskiego. Nie mogą dokładnie zbadać przyczyn, stojmy jednak wobec faktu, iż poziom repertuaru nie zadawalnia dużego odłamu miejscowej inteligencji. Zaangażowanie do teatru p. Br. Skąpskiego nie tylko powiększyłoby zespół artystów, ale również wytworzyłoby dla teatru przyjemniejszą atmosferę co niewątpliwie wraz ze zdolnościami reżyserskimi p. Skąpskiego przyczyni się do lepszych wyników zabiegów Dyrekcji.

Jeżeli powody nieuwzględniające życzeń Komisji Teatralnej nie będą wyraźnie usprawiedliwione, Komisja Teatralna nie może wobec społeczeństwa brać na siebie odpowiedzialności za repertuar teatru i niżej podpisani uważają obecność swoją za zbędną.”

Ponieważ uznano iż wniosek powyższy przekreśla działalność p. Rychłowskiego jako dyrektora teatru, przeto po debatach uchwalono przyjąć wniosek p. Prezydenta w następującej redakcji:

„Komisja Teatralna przyjmując pod uwagę ofertę p. Skąpskiego wypowiedziała się za przyjęciem go w charakterze artysty i reżysera zespołu do teatru miejskiego, w przekonaniu, że współpraca p. S. przyczyni się do scharmonizowania opinii społeczeństwa i wpłynie dodatnio na stanowisko prasy w stosunku do teatru i że praca jego jako zdolnego reżysera będzie dla teatru naszym pożyteczną.”

Jednocześnie po uchwaleniu powyższej rezolucji na życzenie członków wniesione zostało do protokołu następujące oświadczenie:

„Członkowie Komisji: Gen. Berbecki, dyr. Wilkoszewski i inż. Bławdziewicz oświadczyli, iż w razie nieuwzględnienia przez Magistrat lub R. M. dzyderatów Komisji Teatralnej uważają uzdrowienie stosunków teatralnych za problematyczne bez współdziałania z opinią społeczeństwa i będą zmuszeni wystąpić z komisji Teatralnej.”

Niezależnie od złożonego memorjału prasa grodzieńska wypowiedziała się w sprawie teatru niejednokrotnie. Ostatnio w niedzielnym numerze „N. Życie” pisze co następuje:

„Od dłuższego czasu mówi się w Grodnie o obecnym poziomie naszej sceny pod dyr. p. Rychłowskiego. W tej sprawie zabrali głos wszystkie pisma grodzieńskie. Teatr grodzieński miał tradycję, że przedewszystkiem był placówką o pewnej wysokiej kulturze polskiej i stał zawsze na tem stanowisku, że kultura nasza należy w sposób godny, poważny szerzyć i nieść do najszerszych warstw. Napisałismy z całym akcen-

tem, że tę kulturę należy szerzyć godnie i poważnie. Tego nie możemy zauważyć obecnie, kiedy teatr został umiastowiony i na czele jego stanął p. Rychłowski.

W dniu otwarcia teatru pisaliśmy, że od dyrektora i zespołu żądamy tylko pracy. Zespół swój obowiązek wypełnia. Dyrekcja zaś — nie. Kategorie — nie. Ile premier było dane w tym sezonie? I jakiej wartości są nasze premjery? Ile nakładu pracy wymagają? Ze strony repertuaru, wyboru jego, programu w tym kierunku nie widzimy wcale.

A trzeba wiedzieć, że miasto ogromne sumy łoży na teatr, na gazę. Korzystając umiejętnie z tych sum, można by widzieć gna scenie naszej rzeczy klasyczne, naszych wieszczów i znakomitości pierwszorzędne w godnej oprawie. Zamiast tego mamy „Dudków” i inne farsydy. Dobry reżyser i kierownik literacki musi być w każdym szanującym się teatrze. Takim kierownikiem nie może być nigdy ani Komisja Teatralna, ani Pan Prezydent, a tylko fachowiec. Obecna dyrekcja takiego kierownika nie ma i o ile obce by teatr stał na wysokości zadania, znaleźć odpowiedniego człowieka musi. Nie mogą też tutaj odegrywać roli żadne osobiste sympatie — dobro sprawy i koniec.”

Jedno z pism poruszyło sprawę, że Dyrektor Teatru z małżonką biorą 2000 zł. miesięcznie. Na dzisiejszy stan materialny jest to zgroza i czyn karygodny. Mamy w Grodnie bezrobocie, nędzę, a ludzie biorą tysiące. Do tego wszystkiego, niech Magistrat wskaże, kiedy P. Rychłowska biorąc 400 zł. miesięcznie ostatni raz na scenie grała i ile wogóle razy występowała.

Dobry reżyser, kierownik literacki i dobra ręka, zasada słynna b. ministra Michalskiego, do teatru naszego jest konieczna i niezbędna.”

W powyższej sprawie również parokrotnie wypowiadał się „N. Dz. Kresowy, prowadzący poprzednio kampanję przeciwko p. Skąpskiemu. W ostatnich czasach wprawdzie umieszczając pod wywiadem z p. Rychłowskim oraz pod wygłoszonym przez tegoż elaboratowi w Komisji swe dość miękkie uwagi po zamieszczeniu artykułu p. Ziemiake o wręcz przeciwnych treści, wprowadził w łonie swych czytelników pewną dezorientację.

Nie wtajemniczeni dopatrywać się nawet w tem ohoą zmiany frontu Dziennika w stosunku do p. S. Sądymy, że o zmianie frontu nie ma tu narazie mowy. Jest to jedyne pewne ustępstwo na rzecz p. Rychłowskiego to charakterze którego jednak mówić nie ohoemy.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadniemeńskim”

Z akademii ku czci Reymonta

Uroczystość utrzymania w Innie poważnym. Na scenie wśród kwiecia widnieje portret Wielkiego Piłsarsza wykonany udanie przez P. Stefania wicz-Nowicką.

Słowo wstępne, ujmujące głęboko znaczenie Reymonta jako pisarza światowej sławy który w „Chłopach” dał literaturze świata temat wybitnie polski — a jednak zawierający cechy wspólne chłopom wszystkich narodów i przez to wykazał, że Polska jest zdolna nie tylko ozerpać z literatury obcej, ale i niejednokrotnie przodować jej — wypowiedział z istotnym zapałem prof. Hanus.

Produkcje solowe P. Ottowiczowej i por. Wiszowskiego nie wymagają specjalnej oceny — mają już ustaloną markę. — Akompaniament nigdy nieżawodny P. Gen. Berbeckiej i P. Chojnowskiej.

Milym „evenement” był chór officerski pod batutą kpt. Pertwickiego. Wypada przykłądność wznoszenia tej placówki śpiewaczej kultywującej zaniedbaną u nas sztukę chóralną.

Nieco dłużej zatrzymaliśmy się nad interpretacją wyjętków z „Chłopów” a odwróconych z dużym rozróżnieniem przez P. Wilkoszewską — a bardzo wierne z zachowaniem gwary ludu przez P. Müllerową, P. Dolńskiego i P. Wichrowskiego.

Popularyzowanie wśród szerokich warstw społeczeństwa arcydzieła literatury polskiej i obcej w sposób powyższy posiada ogromne znaczenie dydaktyczne i społeczne.

Akademia spełniła podwójną rolę, to też organizatorom jej i wykonawcom należy się słowa uznania.

B.

Teatr Miejski

Dzisiaj premiera powieści scenicznej w 6 obrazach J. Żuławskiego p. t. „Bród i Psyche”. Udział bierze cały zespół. Celny najdłuższe. Nowa wystawa. Reżyserował dyr. Rychłowski.

Wyniki wyborów pod względem politycznym

Lista № 5 uzyskała głosów 1099, z których przypada na P. P. S. 8 mandatów, na „Bund” 6, na bezpartyjnych 2 i na lewicę związków 8 mand.

Ponadto 1 mandat z listy № 1, „Bund” 1 mand. z listy № 6, Ch. D. 6 mandatów z listy № 3 i 4 mandaty bezpartyjnych demokratów polskich z listy № 2. Razem 80 mandatów.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Ogólne zebranie

W dniu jutrzejszym odbędzie się ogólne zebranie stowarzyszenia Rodzina Wojskowa w sali D. Z. o g. 18.30.

- Porządek dzienny następujący:
- 1) Odczyt prot. zebrania poprzedniego.
 - 2) Sprawozdanie z działalności Zarządu za czas od 14 l. do 1. III.
 - 3) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej.
 - 4) Odczyt p. St. Kolecckiego na temat Kasa samopomocy.
 - 5) Przyjmowanie nowych członków.
 - 6) Zapisanie wszystkich członków do istniejących sekcji.
 - 7) Wolne wnioski.

Z Sądu Okręgowego

Przed kilku dniami Sąd Okręgowy w składzie sędziów: Vice Prezesa Sądu Nowickiego, Hjima i Kaszubskiego, przy udziale prokuratora Szaniawskiego, rozpoznawał sprawę postępkową P. P. w Krynkach Franciszka Jasienowskiego osk. z art. 652 cz. I K. K. o niedbalstwo służbowe. Przepięknie oskarżonego polegało na tym, że dzięki oddaniu się z posterunku umożliwił ucieczkę z aresztu osadzonymu tam osobnikowi.

Oskarżony do winy się nie przyznał.

Zaważwał na rozprawę w charakterze świadków — funkcjonariusze policji — zeznania i wemy inkriminowanego pod sądowemu czynu nie ustalił, natomiast jeden z policyjantów zjadający się wówczas na posterunku, stwierdził, że pilnowanie aresztowanego było powierzony Jasienowskiemu, który z obowiązku tego nie wywiązał się odpowiedzialnie.

Prokurator opierając się na zeznaniu wyżej wymienionego świadka popierał oskarżenie.

Obrońca pod sądowemu — z urzędu adwokat Makal oponował przeciwko wywodom prokuratora, dowodząc, że winy osk. Jasienowskiemu zarzucenie świadków nie udowodnił, wobec czego prosił o uniewinnienie swego moosadawcy.

Sąd, po krótkiej naradzie, ogłosił wyrok uniewinniający.

Zgubiono książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną wydaną przez P.K.U. Grodno na imię Sautia Józefowicz.

Skradziono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Grodno na imię Józefa Szyzlika.

Korepetycji języków francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u: Stefana, Krakowicza Paśkiewicza.

Swój do swego po swojej
Jedyny polski sklep galanteryjny

„OSTOJA”

w Grodnie przy ul. Pocztowej № 6
jest najlepszym źródłem zakupów, gdyż nietylko kosztów administracyjnych pozwalają nam stosować zawsze
najlepszy towar — najniższe ceny
Prosimy odwiedzić nasz sklep celem przekonania się.

15-16

Fabryka Kafli

„Stanisławów”

poleca własnego wyrobu doskonałej konstrukcji płytki kafelkowe przenośne, wyróżniające się ogromną oszczędnością opału, wysoką jakością i niską ceną.

Sprzedaż w magazynie fabrycznym przy ul. Kolejowej.

Również na składzie są przenośne kuchenki bardzo praktyczne, dogodne i tanie.

Telefon № 51.

Wyciąg ze spostrzeżeń wojsk. stacji meteorologicznych D. K. III.

		Ciepłota powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T.° najwyższa za dobę ubiegłą	T.° najniższa za dobę ubiegłą	Stan pogody za dobę ubiegłą
Grodno	g. 18 } dn. 1. III.	770,7	7	—	—	pochmurno
	g. 21 }	762,3	6	—	—	
	g. 7. dn. 26. II.	760,6	2	+1,2	-7,5	
Wilno	g. 18 } dn. 1. III.	764,2	4	—	—	pochmurno
	g. 21 }	760,3	3	—	—	
	g. dn. 26. II.	759,6	1	+8,0	-10,0	
Białystok	g. 18 } dn. 1. III.	767,7	1	—	—	Przeważnie pochmurno
	g. 21 }	763,6	1	—	—	
	g. 7. dn. 26. II.	763,9	1	+2,0	0,0	

Ciepłota podana jest rzeczywista — bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

P
LA-
CE

ulica Pocztowa № 4

Gdy świat grzeszny woła

Fern Andra i in.

W roli głównej

Nad program:
Patche journal

Składajcie ofiary na **KUCHNIE DOBROCZYNNOSCI**